

Un vis în vis

Se face că m'aș uita de undeva de sus peste lume, iar lumea e o câmpie mare sau o pustietate atât de întinsă încât ochiul meu pământesc nu e în stare să-i ajungă marginile.

Și peste câmpia aceasta, care e lumea, trece o mulțime, bărbați, femei și copii, și cum trec văd că le cade ceva din mâini; și îmi dau seama că lucrul care le cade sunt semințe, foarte multe semințe, și bune și rele.



Peste câmpia aceasta trece o mulțime...

La apusul soarelui întinsa pustietate se face reșie ca focul și parcă pământul de atâția călcat se adapă cu sânge, dar noaptea se cuibărește întunecată și liniștită sub stele, care caută la ea de sus și o veghează.

Și stelele văd semințele, miile și miile de semințe, căzute celor ce trec peste câmpia aceasta care e lumea.

Dar când e lună plină, stelele își închid pleoapele, pentru că atunci stă luna de veghe, și când veghează luna câmpia nu mai e întunecată, ci sură, cum sunt visurile de care nu ne mai putem aduce aminte bine la sculare. Stele și lună văd semințele scăpate din mâini omenești peste pământ și fac de strajă

în tăcere, știind că într'o zi semințele acestea au să dea rod, bun sau rău, după felul seminței.

Intr'o noapte îmi zice luna: „Să stăm de veghe împreună”; și mi se părea și acesta un vis pe care îl mai visasem odată de mult...

Și am stat așa alături de lună și am vegheat, dar nu m'am dumirit dacă stau în cer sau pe pământ și nici unde anume stăteam, de vreme ce eram abia o părere în lumea cea albă peste care domnea luna.

„Ei nu știu ce seamănă”, vorbi luna; „chiar copiii aruncă semințe, dar habar n'au dacă semănătura lor e bună sau rea”. Iar eu mă întrebam zadarnic, dacă nu supăra pe lună să privigheze toate acele semințe semănate de mâini omenești.

„Eu nu mă supăr niciodată”, vorbi luna, răspunzând gândului meu; „eu sunt veșnică. Nu e nici bine, nici rău, nici viață nici moarte, nici început nici sfârșit în spațiul în care plutesc; nu sunt decât un mare ochiu care privește; n'am nici inimă, nici suflet, nici bucurie, nici dureri, nici trebuințe”.

„E bine să n'ai bucurie nici dureri”?

„Nu e nici bine, nici rău”, grăi luna, „ci liniște”. Și spunând acestea ne-am aplecat amândouă asupra lumii și am făcut de veghe.

Și am văzut semințele așternute ca niște pietrițele albe pe un plaiu unde stăpânea moartea.

Aceasta a fost întâia noapte.

În noaptea următoare, când făceam de veghe lângă lună, am văzut semințele mișcându-se. Lumea era și acum albă ca fața unei mirese moarte, și aveam ciudata simțire că stelele își deschideau deasupra noastră ochii, numai că ele nu păzeau nici semințele nici luna, ci mă păzeau pe mine, și mi-am dat seama că mă păzeau pe mine pentru că aveam inimă.

Luna n'avea inimă, și de-aceea n'o privegheau, și nici semințele, ci îmi privegheau mie inima, și mi se părea că se uită drept prin trupul meu ca să-mi numere bătăile inimei.

„Cine are inimă poate să sufere”? Nu mi-o spuneau nici stelele nici luna, dar o auzeam limpede: „Cine are inimă poate să sufere”. Încă ceva care era ca un vis pe care îl mai visasem odată de mult...

Deodată semănătura începu să se miște. Rădăcioarele ei îmi trăgeau de inimă. Ce putea fi? Mă durea să simt atâtea rădăcioare întinzându-mi de inimă. Era în ele fericirea zămislirii, o fericire stranie, sfioasă și aproape stinsă, fericirea celor cari mor cu inimile pline de o mare nădejde, o nădejde covârșitoare, prea tare pentru ca omul s'o poată îndura.

Auzii cum râdeau stelele și luna. Imi dădui seama de ce râdeau și, când încercai să-mi adun mințile mă aflai parcă înaintea unui gând care-mi mai venise odată de mult...

Și aceasta a fost a doua noapte.

Când mi-am luat locul a treia oară alături de lună, trecuseră trei luni și semănătura crescuse la înălțimi felurite.

Ea avea și culori și alcătuirii deosebite, dar unele fire erau cu desăvârșire slute, și vederea lor n'o puteam îndura, n'o puteam într'atât îndura încât



Lumina lunii îmi lucea pe mâini

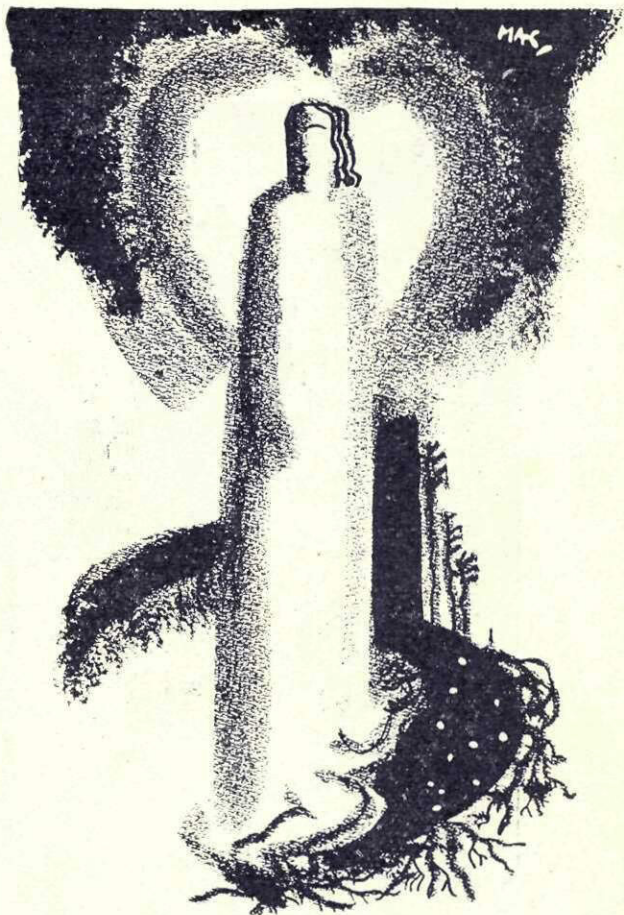
lacrimi am simțit curgându-mi pe obraz, iar lacrimile căzură ca niște stropi de lumină pe pământul rece și alb și când ajunseră pământul stârniră o inchipuire de sunet ca și cum s'ar fi sfărâmat ceva: o inimă, o făgăduială sau un vis. Dar luna nu zise nimic, deși lumina ei îmi lucea pe mâini liniștită și înghețată.

Firele semănăturii crescuseră și crescuseră. Unele din ele erau frumoase ca niște fete în care se deș-

teaptă dragostea, altele erau urâte și înfricoșate ca niște tâlhari cari caută noaptea ca să-și ascundă fața, de toți ocolită, și altele erau schiloade, fără culoare, fără mireasmă, și se târau și se piperniceau și se întindeau ca păcatul.

Numai una singură stătea drept și licărea ca o lumină, iar, când își întoarse privirea ca să caute într'a mea, parcă mă țintea Soarta și încă odată am simțit nespus cum toate rădăcinile, miile și miile de semănături întindeau de coardele inimii mele.

Am simțit nevoia să strig, dar n'am putut. M'a copleșit frica, dar în același timp Nădejdea s'a luat la luptă cu Frica și a fost mai tare decât Frica. Nădejdea era aceea care mă țintise adineauri cu obrazul Sorții!



Nădejdea cu obrazul Sorții

Ceva care părea deopotrivă un vis pe care l-aș mai fi visat odată de mult...

Nu știu dacă stelele mă păzeau pe mine; știu numai atât că lumina albă a lunii făcea să arate mâinile mele ca moarte.

Și aceasta a fost a treia noapte.

A patra oară m'am aflat alături de lună. Trupul meu n'avea greutate; părea să fiu parte din spațiul în care stam, ca și cum lumina rece a lunii ar

fi curs din inima mea, și n'am mai fi fost una ; îi auzeam glasul, îi simțeam ființa, dar ochii nu-mi mai vedeau decât lumea de dedesubt.

Lumea se schimbase într'un oraș întins, oraș întunecat, și din inima ei un glas de geamăt s'a ridicat până la mine, ca o lungă plângere.

„Unde sunt semănăturile ?” N'am rostit-o tare, dar luna mi-a răspuns : „Au fost sorbite de oraș, care s'a întins mereu și cu temelile lui covârșitoare a tăiat nenumărate rădăcini”.

Când luna vorbi de rădăcini, simții din nou acea durere stranie, care era la fel ca o zămislire a fericii, întinzând de coardele inimii mele, ca de toate rădăcinile strânse acolo.

„De ce mă doare ?” întrebai...

„Uite-te” șopti luna, și mă uitai...

O lumină slabă se strecura pe străzile orașului, ca un pârau subțire, cu înaintări încete ; o lumină cu

un înțeles deosebit și de minune, pe care nu eram destoinică să-l prind. Toate stelele își deschiseseră ochii și păzeau lumina, dar mă păzeau și pe mine, le simțeam privirea asupra-mi, simțeam cum străbăteau drept prin mine până la lumea de jos și parcă nu puteau să vadă decât datorită mie ; înfrișat gând...

Și mi-am dat seama că lumina care înainta era în luptă cu întunecimea orașului și m'am simțit odată prea slabă ca să stau martoră acestei lupte, martoră cui avea să birue, întunericul sau lumina? Am închis ochii și închizându-i, a fost parcă murisem...

Aceasta a fost noaptea a patra ; și a fost iară ca un vis pe care îl mai visasem odată de mult.

Cotroceni 1931.

MARIA



Desene de Mac Constantinescu

Din limba engleză de Emanoil Bucuța